॥ २ ॥ समतीतइवअत्यल्पत्वात् शापात्प्राक्हयोत्पत्तिस्ततोपिप्राक्प्रदत्तंमंथनमनुवदतिशापमोक्षोपायंप्रदर्शयितुं अथेत्यादिना ॥ ३ ॥ नेत्रंरज्जुः ॥ ४ ॥ ५ ॥ शल्यंशापजं ॥ ६ ॥ प्रियकारीप्रतिकल्पं नेत्रीभूयमंथनोपयोगित्वात् ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ जरत्कारौजरत्कारुनिमित्तंतदन्वेषणायेत्यर्थः समादधत्सम्यक्नियोजितवान् ॥ १३ ॥ अन्वेषणफलमाह जरत्कारुरिति ॥ १४ ॥

ततःप्रभृतितांकन्यांवासुकिःपर्यरक्षत ॥ जरत्कारुंस्वसारंवैपरंहर्षमवापच ॥ २ ॥ ततोनातिमहान्कालःसमतीतइवाभवत् ॥ अथदेवासुराःसर्वेममंथुर्वरुणालयं ॥ ३ ॥ तत्रनेत्रमभून्नागोवासुकिर्बलिनांवरः ॥ समाप्यैवचतत्कर्मपितामहमुपागमन् ॥ ४ ॥ देवावासुकिनासार्धंपितामहमथाब्रुवन् ॥ भगवन्शापभीतोयंवासुकिस्तप्यतेभृशं ॥ ५ ॥ अस्यैतन्मानसंशल्यंसमुद्धर्तुंत्वमर्हसि ॥ जनन्याःशापजंदेवज्ञातीनांहितमिच्छतः ॥ ६ ॥ हितोह्यहंसदास्माकंप्रियकारीचनागराट् ॥ प्रसादंकुरुदेवेशशमयास्यमनोज्वरं ॥ ७ ॥ ब्रह्मोवाच मयैवतद्वितीर्णंवैवचनंमनसाऽमराः ॥ एलापत्रेणनागेनयदस्याभिहितंपुरा ॥ ८ ॥ तत्करोत्वेषनागेंद्रःप्राप्तकालंवचःस्वयं ॥ विनशिष्यंतियेपापानतुयेधर्मचारिणः ॥ ९ ॥ उत्पन्नःसजरत्कारुस्तपस्युग्रेरतोद्विजः ॥ तस्यैषभगिनींकालेजरत्कारुंप्रयच्छतु ॥ १० ॥ एलापत्रेणयत्प्रोक्तंवचनंभुजगेनह ॥ पन्नगानांहितंदेवास्तत्तथानतदन्यथा ॥ ११ ॥ सौतिरुवाच एतच्छ्रुत्वातुनागेंद्रःपितामहवचस्तदा ॥ संदिश्यपन्नगान्सर्वान्वासुकिःशापमोहितः ॥ १२ ॥ स्वसारमुद्यम्यतदाजरत्कारुमृषिंप्रति ॥ सर्पान्बहून्जरत्कारौनित्ययुक्तान्समादधत् ॥ १३ ॥ जरत्कारुर्यदाभार्यामिच्छेद्वरयितुंप्रभुः ॥ शीघ्रमेत्यतदाख्येयंतन्नःश्रेयोभविष्यति ॥ १४ ॥ इतिश्रीमहाभारतेआदिपर्वणि आस्तीकपर्वणिजरत्कार्वन्वेषणेएकोनचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ३९ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ शौनकउवाच जरत्कारुरितिख्यातोयस्त्वयासूतनंदन ॥ इच्छामितदहंश्रोतुंऋषेस्तस्यमहात्मनः ॥ १ ॥ किंकारणंजरत्कारोर्नामैतत्प्रथितंभुवि ॥ जरत्कारुनिरुक्तिंत्वंयथावद्वक्तुमर्हसि ॥ २ ॥ सौतिरुवाच जरेतिक्षयमाहुर्वैदारुणंकारुसंज्ञितं ॥ शरीरंकारुतस्यासीत्तत्सधीमान्शनैःशनैः ॥ ३ ॥ क्षपयामासतीव्रेणतपसेत्यतउच्यते ॥ जरत्कारुरितिब्रह्मन्वासुकेर्भगिनीतथा ॥ ४ ॥ एवमुक्तस्तुधर्मात्माशौनकःप्राहसत्तदा ॥ उग्रश्रवसमामंत्र्यउपपन्नमितिब्रुवन् ॥ ५ ॥

इतिआदिपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेएकोनचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ३९ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ जरत्कारुरिति ॥ १ ॥ २ ॥ जरत्कारुनामनिर्वक्ति जरेति जरच्छब्दःक्षयवाचीकारुशब्दोदारुणवाची तस्यास्तीकपितुः शरीरंकारुकामाद्युद्भवमूलत्वात्दारुणमासीत्तस्यतेनतपसाक्षेपणंकृतमतोसौजरत्कारुरित्यर्थः ॥ ३ ॥ वासुकेर्भगिनीतथेतितादृश्येव अभर्तृकायायुवत्याःशरीरक्षेपणमेवश्रेयस्करमितिभावः ॥ ४ ॥ प्राहसत् अतिजीर्णयोरपिब्रह्मचर्यविनाशःप्रसक्तइत्याश्चर्यमत्वेतिभावः आमंत्र्यहेउग्रश्रवइतिसंबोध्य उपपन्नंयुक्तं यत्तुल्यवयोरूपयोर्विवाहइतिभावः ॥ ५ ॥

Digitized by Google